

ПАРТНЬОРИ®

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН

НА ФОНДАЦИЯ «ПАРТНЬОРИ-БЪЛГАРИЯ»

Пролет, 2010 (януари-март)

www.partnersbg.org

Представители от МОМН и експерти от регионалните инспекторати участваха в двудневен семинар на тема „Образование в демократично гражданство и образование по правата на човека“

На 26 и 27 февруари 2010 г. в хотел „Рила“, София се проведе двудневен семинар на тема „Образование в демократично гражданство и образование по права на човека“ с представители от МОМН, експерти от регионалните инспекторати по образование и специалисти от неправителствени организации, работещи в областта на ОДГ. В семинара участваха общо 35 експерта от 20 български града. Организатори бяха МОМН и Фондация „Партньори-България“ (ФПБ).

Обучители в семинара бяха доц. Сийка Костова от СУ „Св. Климент Охридски“, Мариана Банчева, главен експерт в МОМН и д-р Даниела Коларова, директор на ФПБ.

Презентации на добри практики в областта на ОДГ/ОПЧ направиха Мария Донкова от Фондация „Пайдея“, Чавдар Пейнирджиев от Корпус на мира в България, Цветослав Николов, Александър Ранев и Вероника Козарева от Фондация „Партньори-България“.

По време на двата дни, участниците имаха възможността да дискутират редица актуални проблеми в българското образователно пространство, както и да изкажат своите конкретните предложения и компетентно мнение за подобряване на съществуващите практики. По време на семинара бяха посочени някои от основните предизвикателства пред следващата фаза от програмата на Съвета на Европа за ОДГ, като например обучението на учители.

Участниците подчертаха положителния ефект от обучителните семинари, които предполагат практическо разиграване на уроци, като по този начин помагат на учителите да намерят приложение на инструментите в своята всекидневна работа. Акцент беше поставен и върху необходимостта от въвеждането на минимума по гражданско образование за студентите от педагогическите специалности. От компетентността на педагозите зависи както формирането на свободни и критично мислещи личности в училищата, така и усъвършенстването на самата образователна система.

ФПБ участва в семинар на DARE на тема „Образование по правата на детето за възрастни“

На 28-29.01.2010 г. в Брюксел се проведе семинар на тема „Образование по правата на детето за възрастни“. В срещата взеха

участие 14 експерта от 10 европейски организации, сред които и д-р Даниела Коларова, директор на ФПБ.

През двата дни на семинара, участниците имаха възможността да обменят информация за съществуващи добри практики и да дискутират политическите подходи в областта на обучението на възрастни по проблемите на образованието по права на детето.

Експертите анализираха доклади от своите държави и казуси от Австрия, Белгия, България, Германия, Унгария, Холандия и Словения. Участващите организации обмениха учебни материали, обсъдиха приложимите методи и стратегии от гледна точка на настоящите и бъдещи политики на ЕС и ООН.

(<http://dare-network.blogspot.com/2010/02/childrens-rights-education-for-adults.html>)

Конференция „Преодоляване на бедността и социалното изключване в Европа чрез ОДГ/ОПЧ в обучението за възрастни“ с участието на ФПБ

На 4–5 март 2010 г. в Глазгоу ФПБ участва в европейската конференция „Преодоляване на бедността и социалното изключване в Европа чрез ОДГ/ОПЧ в обучението за възрастни“, организирана от BEMIS и DARE. На форума присъстваха повече от 170 специалисти от областта на образованието по правата на човека (ОПЧ) и образованието в демократично гражданство (ОДГ), сред които работещи в сферата на формалното и неформално образование, представители от НПО, образователни експерти, политици и политолози от различни структури и нива, вариращи от общинските съвети до Европейския парламент и Съвета на Европа

По време на конференцията ФПБ представи учебен модул за религиозно многообразие и борба с дискриминацията, разработен в духа на културното и религиозно многообразие, насочено към признание и уважение на многообразието, борба срещу предразсъдъците и дискриминацията, развиване на интеркултурна компетентност.

Целта на конференцията беше да допринесе за развитието на последователни европейски рамкови политики за борба с бедността и социалното изключване чрез ОДГ/ОПЧ в ученето през целия живот и да подчертае ролята на неправителствените организации в тази област. Форумът предостави възможности за изграждане на мрежи и достъп до информация, свързана с общността „Грюндвиг“ и всички останали заинтересовани страни в обучението през целия живот.

„Убеден съм, че има една безусловна връзка между липсата на образование, демократизация и права на човека и увеличението на

бедността и социалното изключване.

И обратно, ако увеличите образованието, демократичното участие и зачитането правата на човека, бедността ще намалее. Знаем, че това е вашата цел и аз я споделям.“, заяви във встъпителната си реч на 5 март, Дейвид Мартин, евродепутат от Комисиите по Международна търговия и Права на човека.

(<http://dare-network.blogspot.com/2010/03/tackling-poverty-and-social-exclusion.html>)

Деца в риск и доброволци от Ресурсния център на ФПБ в Кюстендил посетиха свои връстници в Румъния в рамките на работна среща „Безопасна миграция в действие“

От 1 до 3 март 2010 г. се проведе работна среща „Безопасна миграция в действие“ в Букурещ. Общо 10 младежи на възраст 15-19 години, участващи в дейностите по регионална програма „Ефективен отговор на трафика с деца“, фаза III в ресурсния център на ФПБ в гр. Кюстендил, се включиха в инициативата, организирана от Фондация „Спасете децата“ – Румъния и подкрепена от „Спасете децата“ – Албания. Българските младежи се запознаха с 10 младежи на същата възраст, обучители на връстници от центровете на Спасете децата – Румъния в Яси и Суцава.

Посещението бе ценна възможност за младежите, участващи в програмата да упражнят уменията си и затвърдят знанията си за процеса на безопасна миграция, да преживеят реална ситуация на миграция и да участват във всичките ѝ етапи. През първия ден от

работната визита българските и румънските младежи участваха и демонстрираха различни интерактивни дейности, посветени на темата за трафика на хора и безопасната миграция.

Обучителите на връстници от Румъния изиграха пиеса, посветена на жертвите на трафика, а доброволците от Кюстендил представиха мултимедийна акция на същата тема, която демонстрират сред съучениците си от две кюстендилски гимназии.

През втория ден младежите от двете държави посетиха Парламен-

та в Букурещ и Музея на селото. По време на кратката екскурзия българските и румънски връстници преодоляха езиковите бариери и положиха началото на едно ново приятелство.

За повечето от младежите, посещаващи ресурсния център на ФПБ в Кюстендил работната визита бе първо излизане извън граница. Освен упражнените умения и знания за безопасната миграция, младежите имаха възможността да се потопят в една близка, но и нова за тях култура, да преживеят емоцията от преодоляването на езиковите и културни бариери.

Работната среща бе част от серия обменни визити между страните, участващи в третата фаза на Ефективен отговор на трафика с деца. Според екипа на ФПБ, подобни обмени между младежите- бенифициенти на програмата, мога да бъдат определени като добра практика, изразяваща регионалните измерения на програмата.

Младежи, обучители на връстници се подготвиха да представят темата за рисковете в социалните мрежи

Една от текущите програми на Фондация „Партньори-България“ е проект “Ефективен отговор на трафика с деца” (фаза III, 2009-2011) – регионална превантивна програма в седем дър-

жави от Югоизточна Европа. Основната част от дейностите на фондацията по проекта се реализират в ресурсния център на ФПБ в гр. Кюстендил и са фокусирани върху превенцията на деца в риск. Понас-

тоящем центърът работи с две групи младежи на възраст 14-18 години – група от деца във висока степен на риск и група от младежи доброволци, обучители на връстници.

Центърът работи всекиднев-но, като предоставя възможност за индивидуални консултации от понеделник до петък. Доброволците участват в тренинги, обучения и различни инициативи за превантивна дейност на местно ниво. Ежеседмично рисковата група участва в сесии, ръководени от доброволците, обучения в умения за независим живот и походи до местните природни и културни забележителности, целящи повишаване устойчивостта на децата към рискови фактори.

Част от темите, включени в превантивната програма са свързани с безопасното използване на интернет, тъй като участието в неподходящи за възрастта на децата форуми и социални мрежи се разглежда като потенциален канал за въвличане в трафик.

На 8.01.2010 г. бе проведено първото от серия интерактивни обучения за част от младежите-обучители на връстници относно

безопасното използване на социалните мрежи. Основната тема на акцията беше насочена към Фейсбук – от една страна като „най-малко опасна“ социална мрежа, а от друга като най-често посещавано виртуално пространство, което все пак крие определени рискове, до голяма степен създадени от самите деца. Основната цел на акцията беше да накара младежите да обсъдят и осмислят част от опасностите, с които могат да се сблъскат прекарвайки времето си в интернет.

В акцията участваха трима младежи от доброволческата група, които се подготвиха да ръководят следващите акции със свои връстници. Отначало участниците споделиха личния си опит и на тази база изведоха основните рискове, които крие виртуалното общуване и начините да се предпазим от тях.

Постепенно вниманието им бе насочено към социалните мрежи и по-специално към Фейсбук и тяхното разбиране за него. С помощта на участниците се изведоха основните компоненти на социалната мрежа. Във втората част на акцията младежите получиха по един бял лист (70/100 см), списания, цветни хартии, моливи и други необходими материали. Задачата им беше да направят своя „материален“ Фейсбук профил, като използват наличните материали, спазвайки основните елементи на мрежата. Съзнавайки, че това, което правят е материално, участниците подходиха по различен начин към него.

Всеки от тях конструира новия си профил и го презентира пред останалите като посочи какви са приликите и разликите с виртуалния профил. Кое е по-различно и защо? Какво ни спира да изразим или да включим дадени неща в материалния свят, които не се притесняваме да използваме във виртуалния? С помощта на водещия се коментираха отделните компоненти в профилите на децата и набелязаха потенциалните рискове, криещи се в тях.

След провеждане и на следващите акции по системата „връстници обучават връстници“, участниците ще опишат в кратък текст как ползват виртуалните социални мрежи и какво са променили в „материалната“. Къде са открили рискове и какво биха посъветвали връстниците си. Информацията и снимките от акциите ще бъдат включени в Power Point презентация, с цел да се разпространят сред връстниците на участниците и всички заинтересовани лица.

Младежите от Ресурсния център на ФПБ в Кюстендил отбелязаха празника на града

На 20 и 21.03.2010 г. младежите от ресурсния център на ФПБ отбелязаха, заедно със своите съграждани празника на града. На 20.03.2010 г. кюстендилци се съб-

раха на площада, за да изберат своята „Кюстендилска пролет“ сред 14-те претендентки за титлата. На 21 март, както повелява местната традиция, младежите се качиха до м.

Хисарлъка, издигаща се на 2 км от Кюстендил. Там те отбелязаха празника на своя град и астрономическата пролет с пикник и забавни игри на открито.

Първа работна среща на екипа по проект Make the Link – Climate exChange

ФПБ стана домакин на първата работна среща на екипа по проект Make the Link – Climate exChange, която се проведе в периода 22-24.02.2010 г. в гр. София. Партньори – България е една от партниращите организации по тази международна програма за обучение на деца и младежи във връзка с климатичните промени.

Проектът ще бъде осъществен в рамките на 3 години и ще обхване 6 държави – 3 страни от Европа (Обединеното кралство, Холандия и България) и 3 страни от Африка (Сенегал, Кения и Малави). Проектът стартира на 1 януари 2010 и се ръководи от План – Обединено Кралство. Подкрепен е от Европейската комисия. Неговата мисия е да подпомогне разбирането на младите хора за същността на климатичните промени и тяхното въздействие на местно, национално и международно равнище, както и връзката на климатичните промени с бедността и правата на децата. В дългосрочен план, проектът е насочен към формиране на гражданска позиция у младите хора във връзка с опазването на околната среда, както и към активното им включване в борбата срещу климатичните промени.

Дейностите включват работа с училища, с учители и младежи от страната. В рамките на проекта

ще бъдат разработени 7 модула, които ще бъдат включени в учебните програми на 352 училища от страните участващи в него. В България ще бъдат обхванати 30 училища и над 3000 деца на възраст от 14 до 18 г. Във всяко едно училище от шестте страни ще бъде обучен по един учител, както и 16 младежки лидери от различни младежки организации. Уроците ще бъдат насочени към следните теми:

– Какво представляват климатичните промени и от какво са причинени;

– Кои са засегнати от климатичните промени и по какъв начин;

– Как и защо всеки на тази планета е засегнат и по какъв начин зависим едни от други;

– По какъв начин са засегнати от климатичните промени отделните страни и какво могат да направят, за да минимизират негативното въздействие;

– По какъв начин са засегнати от климатичните промени местните общности и как това се отразява на местата, където учениците живеят;

– Да бъдеш активен гражданин (1) – създаване на план за действие за борба с климатичните промени;

– Да бъдеш активен гражданин (2) – създаване на кампания за въздействие върху общността и инициране на промяна в политиката на национално ниво.

Основните дейности по проекта включват още създаването на Интерактивна Уеб-платформа, която да послужи за обучение и обмяна на опит между младите хора от различни страни, разработване на учебни материали и провеждането на тренинги за учители и младежки лидери, организиране на различни мероприятия в училищата и общността, свързани с климатичните

промени, тренинг за подкрепа на младежи, желаещи да станат дейтели на „промяната“, подкрепа на инициативи за създаване на политика, свързана с климатичните промени.

Климатичните промени представляват една от най-сериозните екологични, социални и икономически заплахы, пред които някога се е изправяло човечеството. За децата и младите хора по света климатичните промени означават несправедливо наследство с неясни последици. Проучванията показват, че над 175 милиона деца, повечето, от които от развиващите се страни, ще бъдат засегнати от климатичните промени. През декември 2008 г. ЕС приема цялостна политика в областта на енергията и изменението на климата, включваща като цели намаляване на емисиите на парникови газове, намаляване на потреблението на енергия и задоволяване на част от потребностите от възобновяеми източници. Действията на ЕС ще бъдат насочени към ключови области като пазарите на електрическа енергия и газ, енергийните източници, поведението на потребителите и тясното международно сътрудничество.

Екипът на ФПБ разработи пособие за безопасно ползване на интернет

Съвременните деца прекарват все повече време пред компютрите. Те използват огромния потенциал на Интернет повече за забавление и нови познания, отколкото за обучение. Родители и специалисти в целия свят са притеснени от някои негативни тенденции като:

- десоциализация на младите хора, при която реалният свят се подменя от общуване с виртуални партньори;

- психическо натоварване при продължителна работа с компютър;

- здравословни проблеми в резултат от ежедневна работа и занимания пред компютър;

- не на последно място негативно въздействие на игри в които липсват познавателни елементи и интелектуални предизвикателства, а предимно агресия.

Анонимността в чата носи голямата заплаха децата да попаднат на недобросъвестни лица, представящи се с чужда самоличност. Могат да попаднат на педофили или да бъдат въввлечени в порно продукция.

В интернет се разпространява до 75 % от цялата детска порнография.

По данни на правоохранителните органи над 90 % от международните разследвания на компютърни престъпления, поръчани на Интерпол са свързани с производство и разпространение на детска порнография.

Децата се явяват особено уязвима група със стремежа си към изследване на своята сексуалност, желание за самостоятелност и излизане от контрола на родителите.

Подобна тревожна тенденция насочи екипа на Фондация „Партньори-България“ към въпросите за детската безопасност в Интернет и превенцията на детското насилие в интернет пространството.

Един от ключовите проблеми, свързани с обучението за безопасно използване на Интернет, се отнася до училищната програма, и участието на училището и общността в този процес. За целта екип на ФПБ изготви учебно помагало по “Безопасен Интернет”. Разработените към него тематични модули са предназначени за часовете по информационни технологии от V – VII клас, които съгласно Правилата за безопасна работа на учениците в училищната компютърна мрежа и в интернет, по силата на заповед №

РД 09-541/02.07.2003 г. на министъра на образованието и науката, изпълняват държавната политика за прилагане на мерки за сигурност на учениците. Материалите в пособието съответстват и на очакваните резултати на ниво учебна програма към ядро „Информационна култура”, заложили в стандарт: „Познава и спазва правилата за безопасна работа с компютър и компютърна мрежа”.

Обучението е предназначено за учители по информационни технологии от V – VII клас и има за цел да повиши тяхната компетентност в следните теми:

- Моите права и отговорности в мрежата;
- Моите правила в мрежата;
- Хакерът – крадец на информация или герой на деня?
- Отношенията ми с другите в интернет;
- Как да помогна на приятел?
- В интернет търся приятели;
- Онлайн общуването – какви са рисковете?
- Социални мрежи и сайтове за запознанства;
- Игрите в интернет – забавление и рискове;
- Сексуални злоупотреби в интернет;
- Педофилите в интернет.

Предстоящо обучение на експерти в позитивни подходи за работа с деца с емоционални и поведенчески затруднения, организирано от ФПБ през месец май

През май, 2010г. в с. Оряховица Фондация “Партньори-България” планира провеждане на обучение сред специалисти от сферата на образованието по прилагане на метода “Позитивни подходи и физическа намеса за

подкрепа на деца с емоционални и поведенчески затруднения”. В момента в България значителен брой деца с емоционални и поведенчески затруднения не получават необходимата социална подкрепа както в домовете и семействата си, така и

сред обучаващите ги лица и институции – учители, възпитатели, социални работници. Така те са лишени от възможността да общуват със своите връстници, да бъдат самостоятелни и равнопоставени в социалната среда. В резултат на това, голяма част от техни-

те способности и социални умения остават недостатъчно развити. Дългосрочните последици от липсата на адекватен подход към проблемите на тези деца води до риск от трайна социална изолация и неумение за справяне с житейски ситуации.

Обучението е насочено към учители, възпитатели, социални работници, педагогически съветници и други специалисти и експерти, работещи в образователни институции в страната.

Обучението ще се състои от два модула – „Позитивни подходи“ и „Физическа намеса“.

В първия модул на участниците ще бъдат представени различни практики и подходи за ор-

ганизиране на положителна и подкрепяща децата среда свързани с:

- Социално и комуникативно развитие – отразява начина, по който комуникацията и социалните умения се развиват при децата.

- Определяне значението на предизвикателното поведение – представя процеса, наречен „Позитивна поведенческа подкрепа“ (ППП).

- Позитивни поведенчески подходи – начини за използване на подхода на позитивна поведенческа подкрепа (ППП).

- Работа в екип и създаване план за поведенческа подкрепа – изграждане на екип за взаимопомощ от професионалисти и членове на семейството.

Вторият модул „Физическа намеса“ има следните цели:

- Придобиване на знания и умения за работа с деца, проявяващи агресивно поведение или автоагресия;

- Придобиване на умения за разработване на стратегии за пре-

венция на агресивно поведение и включване на физическата намеса към индивидуалния план за подкрепа;

- Придобиване на знания и умения за употреба на физическа намеса.

Към обучението предстои и издаването на две учебни ръководства - „Позитивни подходи за работа с деца с емоционални и поведенчески затруднения“ в което в систематизиран вид ще бъде представен цялостния модел на обучението и „Употреба на физическа намеса за защита на деца с емоционални и поведенчески затруднения“, създадено с цел да улесни работата на инструкторите по физическа намеса и да очертае основните принципи на работа при провеждането на семинарни занятия.

ЗА КОНТАКТИ:

Фондация „Партньори-България“

гр. София, ул.Якубица 2А, ет.3, ап. 13

Тел: (+359 2) 962 31 74, 489 69 20, факс 868 8007

Email: partners@partnersbg.org

www.partnersbg.org